

Tahliyeler; 22 Tutuklunun Salınması Değil, Onların Toplumsal Muhalefet Tarafından Sökülüp Alınmasıydı...

Özgür BOZKURT

Hacettepe Üniversitesi
Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümü Öğrencisi
ozgur_b@hotmail.com

Hopa'da ne olmuştu?

Başbakan Erdoğan seçimler öncesinde miting düzenlemek için geldi. ÇAY-KUR'un özelleştirilmesine, derelerin suyunun satılmasına ve Hidro Elektrik Santralleriyle kurutulmasına tepki gösteren halk, Başbakan Erdoğan'ın kente gelişini protesto etmek için toplandı. Bir yanda Erdoğan'ın başka illerden toplayıp getirdiği bindirme kıtalar ve polisi, özel ordusu diğer yanda Hopa halkı. Hopalılar sorunlarını dile getiren basın açıklamaları yaptıkları sırada polis, panzerler ve gaz bombaları ile saldırdı. Atılan gaz bombaları ve sokak işkencesi sonucu emekli öğretmen Metin Lokumcu katledildi. Hopa'da saldırılara karşı bir çok ilde kitle gösterileri düzenlendi. Polis düzenlenen gösterilerin bazılarını saldırdı. Bu saldırılar sonucu Ankara'da 20 kişi tutuklandı. Halk Metin Lokumcu'nun cenazesine kitlesel katılım göstererek saldırılara karşı yanıt verdi. Aynı gün toplam 65 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınanlar işkenceden geçirildi. Hopa'da fiili OHAL uygulandı. Ankara'da 22'si tutuklu toplam 28 kişinin yargılandığı Hopa davası'nın 9 Aralık 2011 de ilk duruşması gerçekleşti ve tutulanan 22 sanığın tutuksuz yargılanmasına karar verilerek serbest bırakıldı.

Hopa tutuklusunu Hacettepe Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü öğrencisi Can Kaya ile Hopa Davasını konuştuk

Öncelikle merhaba Hopa'da Metin Lokumcunun öldürülmesinin ardından Ankara'da protestolar oldu bunun ardından gelişen uygulamalarla birlikte tutuklamalar oldu. Bu konu hakkında ne düşünüyorsunuz?

Tayyip Erdoğan, günler öncesinden “ustalık dönemini” duyurmuştu. O günlerde görünen şuydu ki, sömürge tipi faşizmin tüm aygıtları AKP'nin gerici ideolojisi doğrultusunda yeniden üretilmiş, doğrudan Başbakanın ağzından üniversiteliler defalarca hedef gösterilmiş ve adeta yaşanacaklar “müjdelenmişti.” 31 Mayıs günü Hopa'da ve Ankara'da yaşananlar bunun bir göstergesi oldu.

İlk tutuklamalar ardından seçim sonrası ikinci bir tutuklama dalgası geliyor bunun hemen seçimlerin ardından gelmesini nasıl yorumluyorsunuz? Sizde bu ikinci tutuklama dalgasıyla birlikte tutuklandınız. Böyle bir şey bekliyor muydunuz?

“Ustalık döneminin ilk hesaplaşması” olarak görüyorum ben bu dalgayı ve bu sığa nail olmak için çok çalıştık! İddianamede bizim için “Hopa'da yaşananları bahane eden” diyor; ben aynısını

Tayyip Erdoğan için söylüyorum! Bugüne dek ulaşım zamlarından tut, harç zamlarına, eğitimin gerileştirilmesinden üniversitelerin piyasalaşmasına pek çok kalemde Tayyip Erdoğan'ın karşısına dikildik. Adım attığımız pek çok alanda Tayyip Erdoğan geriledi; 2009'da %500'lük harç zamlarını geri çektik, üniversiteleri AKP'lilere “yasak bölge” ilan ettik ki yasağımızı çiğneyenler yumurtalarla ödediler bedelini, ulaşım eylemleriyle birlikte turnikeler boşa dönmeye başladı, piyasacılar kampüslere giremez oldu. Bunlar Tayyip Erdoğan'ın hali hazırda şişkin egosunun çok üzerinde şeylerdi, dolayısıyla bir hesaplaşma arzusu duyması çok normal. Üstelik tutuklandığımız Haziran ayında –kimimiz 3 Haziran'da, kimimiz 17 Haziran'da tutuklandık- zaten bir baskı ortamı mevcuttu ülkemizde. Ahmet Şık ve Nedim Şener tutuklanalı 3 ay olmuştu. Dolayısıyla böyle bir dalganın Burhan Kuzu'yu yumurtalar altında rezil eden gençliğe vurması muhtemeldi.

Toplumsal muhalefetin hemen hemen her kesimine büyük bir saldırı gerçekleşti ama üniversite öğrencilerinin sayısının bu derece fazla olmasının sebebi nedir sizce?

Bunun birbirine bağlı iki sebebi var aslında. İlki

AKP'nin üniversiteler üzerindeki piyasacı ve gerici dönüşüm hayalleri. Eğitimi git gide gericileştirmek ve piyasalaştırmak; üniversiteleri birer pazar alanına çevirmek ve üniversitelileri müşterileştirmek isteyen bir iktidarla muhatapız. İkinci sebep ise buna bağlı olarak yükselen bir öğrenci hareketi. Haziran ayından öncesine baktığımızda, çeşitli kitlesel gençlik eylemlerini görebiliyoruz. 6 Kasım 2010, son dönemlerin en kitlesel katılımına sahne olmuş, 5 Ocak 2011 tarihinde ODTÜ'de "AKP'ye, YÖK'e ve polise" başkaldırılmış, bunların yanında yapılan pek çok eylemle birlikte üniversiteler AKP'ye karşı yükselen bir muhalefetin bayrak taşıyıcılığını yapar konuma gelmişti. Hopa davası, arka planında bunların yer aldığı bir dava oldu; asıl hesaplaşma üniversiteliler (ve onların yanında yine neoliberal sömürü uygulamalarına direnenler) ve AKP arasındaydı.

Tutuklandıktan sonra 4 buçuk ay gibi bir süre iddianameyi beklediniz. Hem tutuklanma aşamasında hem de sonrasında gelişen süreçte yargının siyasal bir güç olarak toplumsal muhalefet üzerinde kullanılması hakkında ne düşünüyorsunuz.

Demokrasilerde kuvvetler ayrılığı ilkesi esastır. Ancak bugün geline nokta gösteriyor ki, yargı -özellikle özel yetkili savcılar eliyle- AKP'nin kendi "hukuk normlarına" göre baştan yapılandırdığı bir sistem içinde, AKP'ye muhalif olanları yargılayan bir şekle bürünmüştür. İddianamemiz de bunu kanıtlar nitelikte. Demokratik bir hak olan basın açıklamaları birer terör eylemi olarak gösterilmiş, kamuoyunda da sıkça bahsedildiği üzere "saç kesme" konusuyla birlikte hayal gücünün sınırları zorlanarak örgüt bağlantısı kurulmaya çalışılmış, darbe dönemlerinde sobada yakılan ya da toprağa gömülen kitaplar yeniden toplanmış ve tüm bunların altında sözümona bağımsız bir savcı imzasını koymuştur. "Tutuklama" durumu bir tedbirden çok cezaya dönüşmüş, "üç-beş ay yatsınlar, akıllanırlar" mantığı yargı içinde egemen olmuştur. Tüm bunların toplumsal muhalefete dönük sindirme eylemleri olduğunu rahatlıkla görebiliyoruz.

İddianame açıklandıktan sonra ne düşündünüz. İlginç delillerle suçlanıyordunuz.

Yaklaşık dört buçuk ay yolunu gözlediğim iddianame hücreme geldiğinde düşündüğüm ilk şey, başımızın üzerinde sallananın Demokles'in kılıcının değil, Tayyip'in çakısı olduğuydu. Tutarsız ifadeler, elli iki yıllık hapis istemi için oldukça komik deliller, kurulmaya çalışılan ancak neresinden tutarsanız tutun elinizde kalacak bağlantılar... İşin komedi kısmı bir yana, acı bir gerçek vardı önümüzde: AKP'nin yeni "terör örgütü" tanımı Hopa Davası İddianamesiydi. Bu iddianame basın açıklamalarının, ulaşım zamlarına karşı eylem yapmanın,

"burası bizim üniversitemiz" demenin, alkışlı protestoların ve hatta saç kesmenin dahi hapishanelerin yolunu gösterir konuma geldiğinin işaretiydi. Neyse ki bizi yargılamaya kalkanlar, 9 Aralık'ta kendilerini sanık sandalyelerinde buldular.

Bir de iddianamede en çok dikkat çeken delillerden bir tanesi saçlarınızı kısa kestirmeniz olmuştu. O

konuyu anlatabilir misiniz?

31 Mayıs günü gözaltına alınan Ömür Çağdaş Ersoy, 3 Haziran'da tutuklandı. Çağdaş'ı tutuklayan hakim, herhangi bir örgüt bağlantısı bulamayınca, sırf "tutuklamadı" demesinler diye 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununa muhalefetten tutukladı Çağdaş'ı. Durum böyle olunca da Çağdaş "örgüt üyelerine layık" F Tipi hapishaneye değil de, adli tutsakların bulunduğu bir hapishaneye kapatıldı. Çağdaş'ın kapatıldığı hapishanede de "kural" demişler, tutuklandığı gün zorla üç numara kesmişler Çağdaş'ın saçlarını. Bizler de bu uygulamayı duyduğumuzda hem Çağdaş'a destek olmak, hem de bu psikolojik işkenceye, bu tek tipleştirmeye karşı tepkimizi göstermek istedik; üç numara kestirdik saçlarımızı. Aynı gün bir fotoğraf çekildik, Çağdaş'a postaladık. Ancak ne hikmet ki, mektup henüz Çağdaş'ın eline geçmeden biz Sincan'a girdik! Bu durum iddianamede "saçlarımızı tanınmamak için kestirdiğimiz" şeklinde yer aldı. 8-10 kişi düşünün ki, saçlarını tanınmamak için kestiriyor; ama seçimlerde oy kullanan, okulunda sınavlarına giren, polisin ve basının görüntü alabileceği

basın açıklamalarına katılan, idare mahkemesine gidip dava açan ve hatta Çağdaş'a yolladıkları mektubun üzerine ikamet adreslerini yazıp burada “yakalanan” insanlar yine bu 8-10 kişi. Bizim saçlarımızı kestirmemiz tanınmamak/gizlenmek gibi bir amaç gütmekten öte; başlı başına bir eylemdir!

Toplumun her kesimin sahiplendiği bir dava haline geldi Hopa Davası. Bu davayı bu derece toplumsallaştıran neydi sizce?

Hopa Davası'nın özelliği şuydu ki, orada 22'si tutuklu 28 kişi değildi sanık sandalyelerini işgal eden. Orada HES'e karşı canını dişine takıp mücadele eden köylüler vardı, barınma mücadelesi verenler vardı, parasız eğitim isteyenler, güvencesiz çalışanlar, atanamayan öğretmenler, tutuklu akademisyenler ve gazeteciler, erkek egemen sistemin kurbanı olmuş kadınlar (belki de “kız”lar, Bay Erdoğan'a sormak lazım) oradaydı. Ve hepsi de AKP'ye karşıydı! AKP'nin neoliberal sömürü politikalarına ayaklananlar doldurdu duruşma salonunu, toplumun her kademesinde gericiği örgütleyenlere inat aydınlık yüzler oradaydı, özgür kalemler vardı, üniversiteliler vardı. Sanık sandalyelerine tüm bir toplumsal muhalefeti oturtmaya çalıştılar, sökmedi! Yargılamaya çalıştıkları halkın haklarıydı zira; parasız eğitim mücadelesiydi, sağlıklı çevre talebiydi, güvenceli iş, güvenli gelecek hakkıydı. AKP'nin toplumsal muhalefete tümünden nefretini kustuğu bir dava oldu Hopa Davası, fazlasıyla cevap verildi. O gün Ankara Adliyesinin önünü dolduranların oluşturduğu renk cümbüşü, AKP'nin olanca siyah-beyazlığına karşı toplumsal muhalefetin yanıtı oldu. Bu davada tutuklu yargılananları hiç görmemiş insanlar saçlarını kestirdiler bizim için. İmza kampanyaları düzenlendi, insanlar o gün tutuklu olanları bir oğlu, bir kızı gibi; bir dostu, sıra arkadaşı, yoldaşı gibi sevdiler. O denli toplumsallaşmış bir dava oldu ki Hopa Davası, yan hücrelerimizde kalan adli tutsaklar saçlarını kesip yolladılar bize.

İçerden davanın örgütlenmesini takip edebiliyor muydunuz? Sizlerin de içerden ne gibi katkıları oluyordu çalışmalara?

Hapishane ortamında sıkı bir takip elbette mümkün olmuyordu. Televizyondan ve gazetelerden takip edebildiğimiz kadarıyla öğrendik yürütülen kampanyaları. Ancak yazılı ve görsel medya da oldukça ilgiliydi bu davayla. Bizim desteğimiz elbette sınırlıydı, ancak içerden yazıp-çizdiklerimizle kampanyaya destek olmaya çalışıyorduk. İşin omurgasını dışarıdaki arkadaşlar oluşturdu. Bu vesileyle onlara da bir kez daha teşekkür etmiş olayım.

Dava günü Türkiye'nin dört bir yanından binlerce insan adliye önünü doldurdu. Dava sonuçlanana kadar mahkeme önünde coşku devam etti. Peki içerde nasıl bir hava vardı?

Öyle bir ortam ki, hemen karşınızda sizin için 52 yıl hapis cezası isteyen bir savcı ki yüzünden şer okunuyor, bağımsız olduğu iddia edilen bir hakim, duruşma salonunu dolduran avukatlar ve izleyiciler, ve kulağınıza gelen belli belirsiz sloganlar. Savunmaların istisnasız hepsi, AKP'yi, onun zihniyetini sanık sandalyelerine oturtup hesap veren değil, hesap soran bir havadaydı. 31 Mayıs günü gözaltına alınanların yaşadıkları işkence ve tacizler, evlerden alınan bir kitabın hapishaneden getirilip mahkeme başkanına sunulması, yapılan her şeyin sonuna kadar sahiplenilmesi ve özgürlüğe adım atılır atılmaz tekrar yapılacağının vurgulanması... Bunlar vardı duruşma salonunda. “Akıllanmadık” dedik ki zaten hapishaneden çıkar çıkmaz açtığımız “O duvar, duvarınız, vız gelir bize vız!” pankartı da buna bir kanıt oldu.

İlk duruşma sonucunda herkes bırakıldı artık tutuksuz yargılanıyorsunuz. Toplumsal muhalefetin bir zaferidir diyebilir miyiz buna?

Tahliyeler bir zaferdir elbet, 22 tutuklunun tamamının hapishanelerden salınması değil; sökülüp alınması tamamen toplumsal muhalefetin bir kazanımıdır. Ancak unutulmamalı ki hala 500 civarında üniversiteli hapislerde, hocalarımız hapislerde, gazeteciler, avukatlar, milletvekilleri hala içerde. Onlar hala hapislerdeyken, medya üzerinde böyle bir sansür sürerken, üniversiteler üzerindeki baskı devam ederken, Melih Gökçek Dikmen Vadisi'ni yıkmak için fırsat kollarken, iş makineleri HES kurmak için kontak açmaya yeltenirken erkendir zafer kutlamaları için. Bunun için de “tek yol sokak, tek yol devrim”.

Son olarak eklemek istediğiniz bir şey var mı?

Sincan hapishanesinden çıkar çıkmaz da dile getirdiğimiz gibi içeriye atılmak istenen parasız eğitim talebidir. Demokratik üniversite talebidir. Hak mücadelesidir. Bu davada ortaya konulan iddialar taleplerimizin meşruluğu altında ezilmiştir. AKP ile davamız burada bitmedi bitmeyecek. Ayrıca Sincan'dayken bizlere EMO-Genç tarafından da bir mektup geldi. Tecrit ortamında bizlere en iyi gelen şey sizlerin desteği ve gelen mektuplardı. Senin nezinde EMO-Genç teki bütün arkadaşlara teşekkür ediyorum.